

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktieföretag

N:r 45 (308)

Fredagen den 10 november 1893.

6:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 9:— Idun m. Modet. utan kol. pl. . . . 7: 50 Idun ensam » 5:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef 61 47</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösnr endast för kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	---	---	--	--

Eva Rodhe.

Fröken Eva Rodhe är föreståndarinnan för »Praktiska arbetsskolan» i Göteborg. Få ha så mycket som hon verkat för en praktisk skolbildning i vårt land.

Och i det vi härmed presentera hennes bild — en kvinna bortåt de sextio, med mycken energi och sjäfullhet i dragen — framlägga vi några intryck såväl af hennes skola och uppfostringsmetod som af hennes personlighet och offentliga framträdande utom skolväggarna.

Den praktiska självverksamheten är dengrundval, på hvilken hon byggt sin läroanstalt, hvilken nu fortvarat i tolf allt lyckligare år. Hon tror ej på bokens allena saliggörande verkan. Hur lätt blir man ej dum eller till kroppen förstörd af för mycket läsande! I tid måste jämnvikt beredas mellan kroppsligt och själsligt lif. Låt därför barnen — mellan bokstudierna — syssla med handarbete, till exempel slöjd, hvars värde därigenom ej blott blir den materiella nyttans, utan också sanitärt, ja, sedligt betydelsefullt. Hjärtat följer likalätt handen som — hufvudet.

Denna praktiska sysselsättning behöfva barnen äfven före den vanliga skolåldern. Det är också riktiga småttingar, af bägge könen, som fylla hennes skolbänkar.

För skolan finnes utarbetadt ett särskildt slöjdsystem, hvilket väckt uppmärksamhet och tillämpning också i andra länder. Så går det i England under namn af »The Eva Rodhe model series», och i Amerika kallas det »The connecting link». Detta därför att det utgör en länge felande »länk» mellan de sysselsättningar, som upptaga barnen till exempel i Fröbels bekanta Kindergarten, samt den vanliga, mera utvecklade slöjdkonsten.

Af detta system vill dock ej Eva Rodhe ensam tillräkna sig förtjänsttjänsten. Fröken Maya Nymann, hennes trogna väninna och hjälparinna, som nu i aderton år varit hos henne, har utarbetat idén därtill och gjort modellerna. Fröken Rodhe har först använt det och upphöjt det till skolmetod.

Hennes skola går utmärkt. År 1881, då den grundades, ägde den, utom föreståndarinnan och fröken Nymann, blott en

Den, som gör en tjänst, bör glömma den; den, som mottager en, minnas den.

J. Barthélémy.

lärarinna och trettio lärjungar. Nu har den femton lärarinnor och tvåhundra trettio lärjungar.

Hvad Eva Rodhe först och främst söker framhålla för barnen — liksom för alla människor, med hvilka hon träffar samman — det är *arbetet*, ett arbete med glädje och kraft. Men det duger ej att på måfå sätta ett arbete i en annans hand. Man måste först veta, i hvilken riktning anlaget går, på hvilket håll intresset kan väckas. Därför börjar hon med att själf studera barnen, innan hon låter dem själfva studera — vare sig nu a-b-c eller en slöjdmodell. Och när hon funnit deras falt — och härtill ha ären gifvit allt större skicklighet — är det mindre svårt att få deras speciella lust väckt och med lusten så småningom göra den slumrande förmågan gällande.

»Lärarynna är till för barnets skull, icke barnet för lärarynnans». Detta är en af de första regler, efter hvilka Eva Rodhe styr sin skola.

* * *

Denna är icke hennes första försök att verka för en sund uppfostran. Redan år 1862 öfvertog hon i Uddevalla en mindre skola, som småningom under hennes ledning utvecklade sig till ett högre elementarläroverk för flickor. Aldrig följande slentrianens breda väg, sökte hon redan här vinna mark för en mera praktisk skolbildning än den vanliga. Det visade sig emellertid, att den lilla landsortsstaden ej ägde tillräcklig resonnansbotten för hennes reformförsök. Hon måste utkämpa mången strid för sina idéer. Följden var andlig och kroppslig öfveranstängning. Hon lämnade — dock först efter sexton års trägen möda — skolan i andra händer och företog en rekreationsresa i utlandet. Redan förut hade hon besökt Frankrike och Schweiz, hon besökte nu äfven Tyskland och Italien. Dessa utomlands tillbragta år gäfvö henne rika tillfällen att i grund studera kontinentens skolväsen, göra framstående bekantskaper inom sitt fack samt bibringta sin pedagogiska insikt universalitet.

När hon återkom till hemlandet, hade hon fattat det orubbliga beslutet att grunda en ny skola — och i en stad, där hon hoppades finna starkare gehör för sin uppfostringsmetod än i den lilla staden vid Byfjorden vatten. Och så upprättade hon i Göteborg »Praktiska arbetsskolan», hvilken nu förtjänar räknas som en af denna stads prydnader.

* * *

Är *handarbete* den ena polen af hennes uppfostringssystem, är *hushållning* den andra.

Det är henne en olidlig pina att se något dugligt förfaras — det må nu vara fråga om ett själsanlag eller en brödmula. Ser hon slikt å färde, griper hon raskt in med uppriktligt hand — för så vidt hon kan.

Exempel kunde nämnas på individer, dem hon räddat ur andlig misère: — ej blott genom väckande råd, eldande föresyn, men också, att dessa af henne ryckts ur arbetsförhållanden, deras begåfning vidriga, och försatts i andra, som bättre motsvarat densamma.

Hennes hjälparlust ur ren materiell nöd har tagit sig uttryck bland annat i välgörenhetsinrättningar af olika slag.

Denna hennes altruism är dock för ingen del baserad på pietistisk ömsinhet. Den har rent medmänsklig karaktär. »Det är mig ett verkligt behof», säger hon, »att hjälpa människor att kunna reda sig själfva, både för att de må kunna afvärja nöden ifrån sig, men inte minst på det de må kunna bibehålla aktningen för sig själfva.»

Hon är dock så sundt beräknande, så rent moraliskt intresserad, att hon ej — hvad mången gör — kritiklöst hjälper. Hon undersöker behofvet, innan hon måhända fyller det. Handen skall bära nödens och lidandets kännetecken, innan hon låter nödens och lidandets frälsande penning darra däri.

I den stora allmänna hushållningen har hon funnit mycket vara, som det icke borde vara. Särskildt vid studiet af allmogens och stadsarbetarens hem har hon sett, huru många goda medel till hälsans och välståndets befrämjande obetänksamt förslösats. Af slarf eller okunnighet har hon sett arbetarhustrun helt enkelt kasta på sophögen mycket, som denna, efter passande vägledning, utmärkt skulle kunna tillgodogöra sig. Då har Eva Rodhes ordnings- och sparsambetsinne råkat i uppror. Och hon har fast beslutit att döda denna fattigdomens öfverflödsanda. Det verkssammaste resultatet af detta beslut är det skolkök, hon — såsom medlem af Göteborgs folkskolestyrelse — i denna stad fått till stånd, och för hvilket närmare redogjordes i Idun nr 36.

Renlighet, huslighet, sparsamhet, det är hvad de unga flickorna — de blifvande arbetarhustrurna i städerna eller på landet — i detta skolkök få lära sig, medan soppa sjuder och stek fräser. Eva Rodhe vill genom denna anstalt ej främja smak för vällefna — hon vill helt enkelt lära våra svenska, fattigare hem att så sköta sin hushållsekonomi, att allt dugande tages tillvara på bästa sättet, så att alla munnar få sin mat väl lagad, om ock resurserna äro små. Hon vill lära vårt folk, att man inte har råd kasta bort en träbit, därför att man däraf ej kan bygga ett palats. Utan man skall helt lugnt och förståndigt göra af biten hvad göras kan — vore det också inte mer än den enklaste träsked.

Ett sådant mål är stort. Och om en dag i framtiden hos vår af gammalt slösande lägre befolkning befines spridd större omtanke i hushållsangelägenheter — mindre sophögsvaninne, större sparsambetsanda — så blir detta säkerligen i ej ringa grad just Eva Rodhes förtjänst. Hennes i sig själf så enkla skolkökstanke — nu med allt varmare intresse omfattad — är genom sin ändamålsenlighet en af de bästa lyftkranarne för landets materiella välstånd.

* * *

Eva Rodhes personlighet meddelar värme och sporrande kraft. Sitter du och talar med henne, får du ett intryck af frisk medkänsla, af omutlig kärnvilja. Hennes ord fångla dig — om från den privata tribunen i hennes motagningsrum, om från talarstolen i den offentliga lokalen, uti hvilken hon då och då uppstiger för att framlägga någon ny detalj af sin lifstanke.

Göteborgarne äro praktiskt anlagda. Till

Eva Rodhes tal lyssna de alltid uppmärksamt och ha ej svårt att förstå henne. Men ännu mer: — hon vet att understundom bringa dem till formlig entusiasm genom sina alltemellanåt återkommande föredrag.

Icke minst väl mottogs hennes föredrag i skolköksfrågan sistlidne augusti. Också hade hon härät ägnat mycken omsorg. Och då hon ej trodde sig vara tillräckligt ostörd i somras i Göteborg, företog hon, åtföljd af sin oskilkaktiga väninna, fröken Nymann, en tur till det inre af Norge, där hon under en tid odeladt sysselsatte sig med utarbetandet af sin älsklingsidé.

Resultatet blef, som sagdt, lysande. Ty hon gick till botten med ämnet, skiljande hufvud och bisak. Och hon talade inte som en pedagogie professor — fast hon ser mycket lärd ut — hon talade rent mänskligt, förnuftigt, ändamålsenligt, därtill spännande, intressant.

Men det var ej bifallet, som för henne var det viktigaste. Jag tror hon skulle varit rätt nöjd därförutan — utgjorde det icke ett säkert bevis, att hon icke står ensam i sin sträfvan, utan lyckats draga allmänheten med sig i sina tankars innersta. Ty hon är utan egoistiska biasikter, för sin egen del blott fordrande tillfredsställelsen att ha gagnat sina medmänniskor, hvilket för henne är både plikt och behof. Trots sin sunda beräkning, sin kloka omtänksamhet, är hon själf entusiast. Hon hänföres af och söker understödja allt arbete i sanning och redlighet, i glädje på allvar. Hon är på detta sätt en lifsglädjens förespråkarinna. Och hon kan genom sin aktning för arbetet stå som ett exempel för tidens ungdom, hvilken dekadansens lättja, lifsledda eller sjukliga själföfverskattning ha så lätt att fånga. Af henne kan den lära — om den vill — huru frisk möda alstrar frisk utveckling till själ och kropp, och huru lifslyckan bäst trivfes, där man rätt använder redan befintliga resurser och ej förkastar dem — däraktigt väntande på att bättre än de skola själfmant anmäla sig till benäget förfogande.

* * *

Eva Rodhe föddes å Timmersjö i Halland den 18 september 1836.

Hennes far var Magnus Rodhe, fil. doktor, kyrkoherde i Thorsby pastorat af Bohuslän, kontraktsprost. En brorson till honom är nuvarande biskop Rodhe öfver Göteborgs stift.

Hennes mor var född Ejda Norman och faster till kompositören Ludvig Norman.

Såväl i föräldrabemmet, som sedermera i sitt »andra hem» — hos löjtnant O. J. Kilman på Tofta i Bohuslän, med hvars barn hon uppväxte — fick Eva Rodhe en god uppfostran: dels af sin bror, rektor Johan Rodhe, dels af sin kusin, nuvarande Lunda-professorn Vilhelm Blomstrand.

Tofta var ett hem af det gamla solida slaget, där flitens, ordningens och den andliga friskhetens trefnad rådde. Och säkerligen medförde hon därifrån, då hon gick ut i lifvet, mången stärkande inflytelse, som gjorde henne till hvad hon sedan blef: — en det sunda förnuftets värdiga och sanna dotter.

Fredrik Nycander.

Egen hård har ej värme för andra...

*Kall ligger gatan, där lyktorna flamma
dåsig och matt, medan stormen hviner —
Men ifrån husens fönster smyger
värmande ljus mellan füllda gardiner.*

*Kall ligger gatan, och hösten öser
ut sina skurar ur tunga skyar.
Dämpadt från hafvet hörs vågornas långa
brottning med Kattegatts nordanbyar.*

*Kallt är därute, men varmt är därinne —
Lyckliga människor sitta vid härden,
gnida i lugn sina händer och tänka
icke en tanke på kolden i världen.*

*Stängt sina dörrar och stängt sina hjärtan,
stängt dem med dubbla lås och med fasta.
Godt är att få efter dagens mödor
hvila i ro med de sina och rasta.*

*Må sedan hemlösa, hårdlösa skaror
ute i mörkret och kolden vandra.
Dörren är stängd, och füllad är gardinen. —
Egen hård har ej värme för andra.*

Hugo Gyllander.

Frånskilda hustrur.

En af de förkastligaste och grundlösaste bland fördomar, hvilken ej dess mindre råder inom den s. k. societeten, är den emot frånskilda hustrur.

Man möter en frånskild hustru med ett visst misstroende, en reserverad kyla, som för känsliga naturer måste vara mycket bitter. Man undviker gärna umgänge med henne, man förbiser henne. Man förolämpar henne icke direkt, men man visar henne, att världen ej längre anser henne oklanderlig, att man har något att förlåta henne.

Hon känner alla de nålstyng, som bekanta och »kära väninnor», om också helt mildt och försiktigt, rikts mot henne, och hon gör det dubbelt, om ännu ej det sår är läkt, som ödet slagit henne. Ty om en äktenskaplig skilsmässa redan för mannen är af vidtgående betydelse, hur mycket mer för kvinnan, i hvilkens tillvaro känslo- och själslifvet spelar en så stor roll, och hvilka därför lider mycket djupare än han; honom går för öfrigt societeten till mötes med älskvärd beredvillighet, liksom för att visa, att man ej gör honom ansvarig för det äktenskapsdrama, han uppfört inför världen, — äfven om han nu skulle vara den skyldige. För honom öppnar man förekommande sina dörrar; han är ju nu i alla fall åter ledig och kan betraktas som äktenskapskandidat. Men om hustrun heter det: korsfäst, korsfäst! Ty hon har gjort skandal.

Att hon vanligen fördragit och lidit mycket, innan hennes äktenskapsbojor brötos, att hon i de flesta fall är den kränkta, den förörrättade och mannen den skyldige, erkänner världen ej. Att de upprörande omständigheter, hon måste genomgå före och under den sorgliga processen — vanligen har hon redan under långa år fört det mest förtryckta äktenskapliga lif — kroppsligen och andligen måste ha medtagit henne, att alltså framför allt skonsambet och deltagande borde möta henne, och att det är grymt att ytterligare förbittra hennes ställning, beaktar man icke. Man finner sig i att kränka den värnlösa och betryckta. Är hon icke synnerligen motstånds-

kraftig, eller afstår hon från att försvara sig och kämpa sig till sin plats i societeten; känner hon sig för stolt att tala om sin förre makes svagheter och att prisgifva hans orätt-rådighet gent emot henne åt världens dom; om hon af lättbegriplig skygghet tyst drar sig tillbaka inom sig själf, emedan hon ej känner sig vuxen beröringen med den stora hopen — genast är stafven bruten öfver henne. Hon är högmodig, inhunden, kall, alla upptänkliga fel äro hennes. Hur kunde väl hennes man hålla ut med henne? Förvisso gjorde han rätt; han är att beklaga och bör tröstas, endast han.

Och dock är det just de ädlaste kvinno-karaktererna, som ej förmå blotta sina innersta känslor, sina själsstrider för världen. Emedan de lida, utan att klaga, har man ingen medkänsla för dem; emedan man ej vet deras ve, anser man dem för kalla och slutna. Törhända är just därigenom fördomen mot de frånskilda hustrurna uppkommen, en fördom som kräfver att bekämpas liksom alla andra.

Bevisar det då en högre moral att utbärda vid en makes sida, om kärlekens, om tillgifvenhetens band saknas, om man ej förstår hvarandra och ej längre vill vara sig själf och en medmänniska till last, än att upplösa ett förbund, som är så långt ifrån att lända den andre till välsignelse, att det tvärtom visar sig vara honom ett kvalfullt samlif, som verkar förlamande på hans lifsglädje och handlingskraft?

Det är tvärtom orätt af många hustrur, som sakna mod och energi, att de fortfarande släpa på ett äktenskapsband, som blifvit en boja, af fruktan för en skandal, som dock i längden ej kan undgås, om äfven mannen är öfvertygad om bandets ohållbarhet. Den enda afsevärda grund för ett samlif mellan två makar, som ej äro lämpade för hvarandra, är hänsynen till barnen. Men besinnar man, hvilket fördärligt inflytande föräldrarnes olyckliga äktenskapslif städe måste utöfva på de lättmottagliga barnasinnena, så synes man kunna ifrågasätta, om ej upplösandet af ett osällt samlif likafullt här vore att föredraga.

Detta är ett kapitel af en ousäglig och djup innebörd, och det vore högst önskvärdt, om i detsamma några erfarenhetens ord kunde tränga fram från de vidt skilda kvinnokretsar, som förenas om gemensamma intressen i Iduns spalter. De stå säkerligen öppna nu som ofta förr för en fri diskussion i en för många kvinnor lifsviktig fråga.

Erik Frey.

En rolighetsminister.

Samtalet hade under middagen fladdrat från det ena ämnet till det andra, och som alla voro öfvermätta och ingen ägde någon talang att roa sällskapet med, gick det skälligen trögt. Slutligen, då det nästan alldeles höll på att tyna af, utbrast en ung man helt naivt:

»Att då ingen kan säga något roligt!»

Alla brusto i skratt, och samtalet kom plötsligt i gång. Med anledning af att en af stadens förnämsta lustigkurrar och anekdotberättare i dagarne afidit, kom man att tala om sällskapstalanger. Nästan alla hade någon bekant, som var ofantligt treflig och angenäm — skada att han inte var här! — och man enade sig om att anse dem för lyckliga, som

komma ihåg allt det roliga de höra och sedan kunna återgifva det på ett gladt och behagligt sätt. Att minnas var dock en god gåfva, istället för att hvad man hörde kom in genom det ena örat och gick ut genom det andra.

»Jag är inte af samma åsikt,» invände en af de närvarande, notarien Strömberg, som hittills tyst åhört samtalet. »Minnet är en farlig sak, och de, som äga det i utpräglad grad, äro inte att afundas. Lifvet erbjuder inte endast roligheter, utan sorg och bekymmer i öfverflöd, och då är ett godt minne ingenting att hurra för. Nej, skola vi prisa några lyckliga, så är det dem, som äga förmåga att glömma snart och grundligt. Hur djupt olyckliga skulle vi i själfva verket inte vara, om vi inte hade glömskan, som breder sin balsam öfver alla sår, och som på några månader förvandlar den bittraste sorg till det stilla vemod, som endast är glömskans föregångare.»

Notarien tystnade ett ögonblick, och då ingen svarade, fortsatte han:

»Jag känner flera s. k. rolighetsministrar, och jag kan försäkra, att det inte heller är så roligt att komma ihåg roligheter. Min erfarenhet har alltid varit, att den, som haft ledsammast i sällskapet, har varit rolighetsmakaren själf — den där muntra fyren, som bringar alla att skratta, och som nystar ur sig infall och anekdoter med samma lätthet, som man själf glömmet dem.

Hvad den afidne agenten Öström beträffar, så kände jag honom mycket väl, och hans lif hade verkligen mera beröring med tragedien än med farsen.

Öström var skapad till muntrationsråd. Fyndig och småkvik och begåfvad med en medfödd förmåga att berätta, som gjorde att den enklaste historia tog sig något ut i hans mun, hade han dessutom ett utseende, som särdeles väl lämpade sig för det glada skämtet. Man kunde inte låta bli att dra på mun, då man såg den lilla runda gestalten med det stora, satyrliknande ansiktet, där den tjocka munnen höjde sig i ständigt skratttande vinklar upp mot de oroligt blinkande grisögonen.

Det var inte underligt, att en man med hans förmåga blef en ovärderlig ackquisition i hufvudstadens glada ungarlif och i familjerna med för resten. Den gode mannen hade en viss svaghet för uniformer och klingande namn, och de unga gardesofficerarne, hos hvilka kvickheten är en ganska sparsam gäst, hade ingenting emot att låta roa sig. Att sitta tillsammans med dem på någon restaurant, där de uniformsklädda vännerna vredo sig af skratt för hans mustiga historier, hörda till hans lyckligaste stunder. Hans öfriga umgängeskrets, som visserligen förargade sig öfver hans tal om »min vän, löjtnant v. S.» eller »en af mina intimaste bekanta, grefve P.», förlät honom gärna denna »lilla löjlighet», som de med sällspord enstämmighet kommo öfverens om att kalla det. Han var så rolig!

Ah, det blef ett jäktande efter roligheter!

Hvad som från början varit ett nöje, blef snart en ansträngning. Hur skulle han kunna tillfredsställa alla? Då bekanta mötte honom på gatan, började de skratta redan på afstånd. Då han kom in på ett kontor för att tala om affärer, vände sig alla, från chefen till yngsta biträdet, leende om på sina knarande stolar. Då han infann sig på en bjudning, stod tamburvaktmästaren med vidöppen mun, färdig att krevera af skratt, och vär-

dinnan mottog honom såsom en befriare, på hvilken det berodde, om hennes gäster skulle få roligt eller ej. Han var med ett ord inte affärsman, han var inte en vanlig människa; han var »den rolige», »den lustige»; han var clownen i kavaj eller i frack, åt hvilken man alltid beredde sig att få skratta, men som skulle ha blifvit odräglig, om han vågat vara som andra.

Han var fullt medveten därom. Han visste, att alla dessa glupska munnar, som väntade att få öppnas på vid gävel, inte skulle vara skonsamma, om han gäckade deras aptit. Det var med formlig ångest han afvaktade den stilla dåsigheten efter middagen och kaffet, då alla räknade på hans biträde för att underlätta matsmältningen. Med giriga blickar öfvervakade han de närvarandes minspel. Råkade en annan tala om en lyckad anekdot, vädrade han genast en rival; ett allvarsamt ansikte gjorde honom förtviflad och kom honom att uppbjuda sitt yttersta; utropet: »Det där var en gammal historia, bror Öström!» kom honom att darra. Det var med ett ord en hetsjakt så god som någon, men under de gladaste skrattsalfvor i världen.

Men clownen hade inte endast en tunga, han hade äfven ett hjärta.

I en af de familjer, där Öström brukade umgås, fanns en dotter, en ung, vacker flicka — hon är gift nu — hvars glada skratt föreföll honom som den ljufvaste belöningen för hans ansträngningar. Åt denna lilla skålm-ska näsperla hade han uppfört en tron i sitt hjärta, midt bland hela den dyrbara lasten af gamla och färskas historier.

Han förklarade henne sina känslor — en gång, två, tre gånger. Den lilla bara skrat-tade som öfver ett lyckadt skämt. Då hon

slutligen kom under fund med, att han menade allvar, blef hon ond, och för att inte blifva omöjlig i den älskades familj, skyndade han sig att slå om till ett af sina muntra jovialiska skratt, som besvarades af hennes klingande sopran. Den herr Öström var då för tokig!

Han var med på den älskades bröllop med en af hans gamla vänner. I egenskap af marskalk höll han ett humoristiskt tal för tårnorna, och hela aftonen häfdade han på ett glänsande sätt sitt rykte som rolighetsminister.

Men då en af hotellvaktmästarne fram på morgonen, då brudparet för längesedan försvunnit och gästerna aftropat, skulle gå in i ett af smårummen, hejdades han af några stönande ljud därinifrån. Troende, att en af herrarne blifvit full och lagt sig att sofva, skulle han gå fram och väcka honom, men höll på att släppa armstaken af luttet häpnad.

Det var den rolige herr Öström, som låg och grät!»

Notarien Strömberg tystnade. En stund var det alldeles stilla i salongen, och då husjungfrun kom in med en bricka, fullastad med förfriskningar, drog man en suck af lättnad.

Thore Blanche.

En ballongmiddag.

Den allmänhet, som under sista tiden med sådan stor iver och så varmt intresse tagit del i alla de minsta detaljerna vid öfveringenjör Salomon August Andrées sista ballongfärd öfver Östersjön, tro vi oss göra ett nöje, då vi publicera den skämtsamma matsedel, hvilken benäget meddelats Idun och förekom vid en middag, som några

dagar sedan gafs af några bland hr Andrées närmaste fränder och vänner att fira hans lyckliga återkomst ibland dem.

Menu.

Entrée — högst sväfvande med gaffelbitar från Åland.

Soppa på ångslan och gissningar, starkt kryddad af allmänna deltagandet.

Fiskstäm, uppfångadt under själsångest i Stockholms skärgård på »uppdrag» af Aftonbladet, Stockholms Dagblad, Dagens Nyheter m. fl.

Kött à la Korpo från ofarligt skrapade ben med öfverlägset blomkålshufvud.

Entremet af tvivelaktig komposition eller omelett på trycksvärta och tre mycket omtuggade franska bröd.

Tidningskåx med *pressosl* från den 20, 21 och 22 oktober.

Ballongcrème utan ankargrund, serveras i högre rymder utan utsikt att räddas.

Äpplen och päron à la Andrée eller »frukten» af utsägliga faror och ansträngningar, serveras på allmän begäran i flere föredrag.

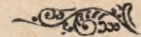
Viner

Vin d'enthousiasme rouge, uppskakadt af frossbrytningarna från finska skärgården.

Champagne eller glädjetårar vid den förlorade sonens-broderens-vännens m. m. m. m. underbara räddning.

Portvin, fort glödgadt vid den högsta temperaturen af det varma emottagandet d. 27 oktober.

Musik af meteorologelektriska kapellet:
Potpourri på Salomons Höga Visa.

Bröd — lifvets staf!

Att ordet »bröd» har en vidsträckt betydelse, inhämtade vi redan under det vi togo de första fjäten på vetandets knaggliga stråt, och vi hjälpa till att utvidga or-

Iduns julklappsbasar

öppnar i dag sina portar för alla våra julklappsbrydda damer och inbjuder till flitiga besök. Som tiden för täfningsskrifternas insändande kanske varit liett knapp, vilja vi, på mångas begäran, utsträcka den så, att alla till julklappsbasaren under denna månads lopp ingående bidrag i mån af utrymme införas och deltaga i täfningen om det utsatta 25 kronorspriset. Allmän omröstning bland våra läsarinor får sedan i år som förr falla utslaget.

* * *

Flätad damdukskorg. Till detta arbete, som kan utföras till och med af ett barn, användas 2 cm. breda stråbårder, hvilka lindas lodrätt fram och åter öfver i en vanlig broderiam inslagna nubbar och genomflätas sedan i motsatt riktning (vägrätt), hvarvid man omväxlande tager öfver och under de spända hårderna. Den 33 cm. stora kvadraten tages ur ramen, och den nedre sniben uppviks och fästes under de hopsyddas sidosnibbarna. Korgen garneras med snören och stora ylleponponer vid det öfversta hörnet samt vid det ställe, där de tre öfriga hörnen blifvit hopsydda. Korgen kan äfven bronseras. *Nini.*

Konfekt-strut. Af papp klippes en 30 cm. lång strut, hvilken afskäres rakt upptill samt beklädes med kläde i den färg man önskar. På klädet broderas lätta figurer eller blommor i granna färger samt guldråd. Då broderiet är utfördt, snöres klädet fast om pappstruten med snodt eller smalt sidenband i passande färg. Vid strutöppningen utpikkeras klädet och hopsnöres. Vid struten fästas tvänne snodder, hvilka upptill knyts fast vid en liten förgylld paketpinne. Struten kan äfven användas till behållare för handskar, dammandukar o. s. v. *Nini.*

Solfjäder att använda framför brasan. Hos svarfvare beställes ett smalt ungefär 30 cm. långt skaft, som aftäljes vid ena ändan, så den blir platt, och öfvermålas svart eller öfverklädes med plysch. Två hjärtan, ungefär 14 cm. höga och lika breda, utskäras ur papp. Dessa öfverklädas med plysch, broderi, läder eller hvad man själf finner för godt. Rundt på det ena hjärtat fastlimmas liksom en frans med påfågelsfjädrar, så pass långt utskjutande som man vill hafva solfjädern stor, nämligen den skimrande spegeln på påfågelsfjädern. Dessa hjärtan hoplimmas nu mot hvarandra med spetsen uppåt och handtaget infördt och fastlimmadt mellan båda i nederkant, midt under spetsen. För att säkrare hålla dessa hjärtan tillsammans syr man i ytterkanten rundt om, stora stygn med tjockt silke eller guldråd. Vid hvarje stygn fästes, om man så vill, en liten paljett. *Gredelin.*

Violintäcke. Efter violinlådans form klippes ett stycke skär eller ljusblå sidenatlas. Detta förses rundt om med en smal bård i guld- eller silfvertråd. Midt på anbringas ett monogram, omgifvet af en lagerkrans, och längst ned åt den bredaste delen sys en lyra eller namnet och de första takterna på ett af emottagarens älskingsstycken; detta senaste i svart silke. Häråfter vadderas läcket mycket lätt och fodras med vit eller crème-färgad atlas. En mycket lämplig present till hr violspelare. *Ima.*

Utstyrel till linneskåpet. (Kan med tillhjälp af stora systers lätt utföras af mors småflickor.) Af vit domestik klipper man så stora stycken, att när de blifvit fällade rundt om, de passa efter hyllorna i linneskåpet. Sedan främre sidan blifvit fällad, fastkastas vid densamma en vit spets, virkad af n:r 40 ankartråd. På så sätt slipper man använda papper som underlägg på hyllorna, och spetsarna behöfva ej spikas eller gummas fast. — På 4 cm. breda kongressband sys med blått (rödt är numera ej så modernt) brodergarn en ranka i korsstygn. Detta band klippes i stycken, så långa, att de räckta rundt om en af de bundtar handdukar, servietter m. m., hvartill de äro afsedda, hvarefter dessa förses i båda ändrar med ett 3 cm. bredt blått sidenband, som knyts

i en rosett ej öfver, utan på ena sidan af linnebundten. För att få allt hvad som tillhör linneskåpets utstyrel, kan nog en af gossarne förfärdiga en »förteckningslista». Hvit papper fodras upp på tunn papp, sedan det förut i vänstra öfre hörnet blifvit prydt med en i tusch utförd vignett, föreställande en dam framför sitt linneskåp eller dylikt. Att mor själf sedan får specificera linneskåpets innehåll är nog lämpligast. *Ima.*

Trefflig klockdyna. Köp i en järnbod 23 st. små järnringar, litet större än en 1-öresslant, virka omkring dem ett vanligt hvarf med sefargarn (rött, grönt eller blått blir vackrast). Köp också 3 rader skumpärlor och sy 4 pärlor i hvarje ring, så att de bilda ett kors. Fäst sedan ihop ringarne, så att de bilda liksom framstycket på en toffel, först 2, däröfver 3 o. s. v., ökas en ring för hvarje hvarf, det öfversta 5 ringar. Fäst sedan ihop de öfriga ringarne 4 i hvarje länk och foga dem en vid hvardera sidan af de 5 öfre ringarne, men litet lutande mot hvarandra, så att de nästan gå ihop upptill och förenas med den sista ringen, som också utgör hänge. En frans af skumpärlor sättes omkring (icke omkring grepen). Tråden fästes vid en ring, 10 pärlor trädas på och fästas i nästa ring o. s. v. Ett stycke papp (ej för tjockt) klippes något mindre än arbetet, vadderas på ena sidan och öfverklädes med ljus taft, fästes sedan nått under toffeln framstycke, så att detta blir något böjdt. *Nennie.*

Lätt tillverkad plaidrem. Detta enkla arbete utföres öfver segelgarn med grått och rödt garn. Till hvarje af de båda remmarne lägges man upp en 78 cm. lång kedja af luftmaskor. Sedan virkas 3 hvarf med grått och 1 hvarf med rödt garn på hvardera sidan. Hörnen rundas, och ytterst virkas ett hvarf uddar (picoter) af grått garn. Vid ena ändan på hvarje rem fastsys ett spänne samt handtaget. Till detta lägges upp en längd af 38 cm. och virkas som remmarne. På hvardera remmen fastsys en virkad ring, hvartill man lägger upp 32 maskor och virkar 6 hvarf rundtomkring öfver segelgarn. Öfre sidan prydes af en liten oval rosett af vanliga maskor och uddar i kanten. Virkas lagom till ringarne, i hvilka rem-

dets betydelse ända därhän, att bröd blir liktydigt med kött, öl och sötsaker.

»Ät bröd till maten, så blir du stor och stark!» Så lydde den förmaning, jag ofta fick höra i min barndom. Jag åtlydde tillsägelsen — och fick till belöning en kroppshydd, med hvilken hvem som helst kunnat vara nöjd, utan skryt sagdt.

Då jag för en tid sedan superade hos en familj bland mina bekanta, hörde jag modern i bevekande ton säga till sin lilla femåring: »Ät ett par köttbullar till, lilla Anna, så blir mamma så glad!» Det sjukliga barnet kämpade mot matledan och sömnen (klockan var tio på aftonen) och sväljde de två köttbullarne, till mammas glädje. Nu skulle äfven pappa hafva sin del af Annas ynnest, och för att glädja honom drack hon ett glas mjölk, medan han höll för ögonen, så att han ej skulle se, hvart mjölken tog vägen. Sedan spelade han stor förvåning öfver att se glasets tomt.

Om nu slik förvåndhet ej just är allmän, så förekommer den dock, och säkert är, att brödet, »lifvets staf», ej får intaga den hedersplats i vår näring, som det med rätta tillkommer.

I små barnmagar begrafves för mycket otuggadt kött, och små njurar ansträngas med därtill hörande hetsig dryck.

Hvilket är mest tilltalande att se pussiga barnungar sitta och vämjäs vid stora portioner af mer och mindre konstnärligt kryddad och lagad mat eller att se smidiga, kraftfulla gestalter komma in och bedja: »Snälla mamma, får jag en bit bröd?»

Jag tror det är en lust att se groft, godt rågröd tuggas af friska tänder och sväljas med sund, okonstlad aptit.

»Kära tant, tag något till smörgåsen!»

hörde jag en ung värdinna säga till en fru, som börjat sitt tionde tiotal af lefnadsår.

»Tack barn, jag är inte »tvåsoflad», svarade den gamla. »Har jag smör på brödet, så må det vara nog, skall jag hafva något annat, uteslutes smöret. Törs ej slå mig på frosseri, ty då är jag rädd att ej komma upp till hundratalet fullt.» tillade hon skrattande.

Litet hvar kan öfvertyga sig om, att personer, som rent af skryta med, att de aldrig äta bröd till maten, ej förete några bilder af öfversvallande lefnadsglädje och hälsa.

Plats för brödet! Låt oss tillägga: det hembakade, grofva brödet. Detta grofva bröd begär helt litet sällskap, där det går att bygga muskelstarka, friska människogestalter. Utaf våtvaror föredrager det rent friskt vatten. »Ja den är god,» utropar ni. »Vatten och bröd! Tackar så mycket!»

Så var ej min mening. Jag ville endast, i allas intresse, bedja om litet större plats för brödet inom hushållningen. Om smaken fått så småningom en förvänd riktning, är väl allt skäl att söka uppfostra den och lära den taga förnuft, och hvad barnen beträffar, är väl allt skäl att fostra deras smaksinne på samma gång som barnen i öfrigt i en sund riktning. Öfvertygad om att den behöfves, gifver jag min lilla vink i hopp att någon, som omärkligt kommit på afväg i den viktiga dietfrågan, må stanna och tänka efter, om det ej tilläfventyrs behöfdes en reform.

Max.

Sen till, att *Idun med Modetidning* finnes hos alla edra bekanta!

Riddarhuspensioner för damer.

Från flere håll har uttryckts den önskan, att Idun måtte meddela förteckning å de riddarhuspensioner för damer, som nu äro lediga till ansökning, äfvensom å de papper, som böra åtfölja nämnda ansökningar. Vi ha gärna velat tillmötesgå denna framställning, i hopp att därigenom kunna vara mer än en af våra läsarinor till nytta. Dock ha vi ej velat upptaga hufvudnumrets utrymme med den ganska vidlyftiga förteckningen, utan här visa intresserade till detta nummers annonsbilaga, i hvilken de återfinna hvad de önska närmast efter »Läkarråd».

Kvinnoarbete.

Några tankar i en dagsfråga, för Idun af *Loke*.

II

Hur råda bot?

Fvad manne anledningen kan vara till den öfverklagade brist på energi och duglighet hos den bildade kvinnan, som vi senast afhandlade? Låt oss se till, huru hon i allmänhet uppfostras i våra mera burgna och bildade hem.

Från det flickorna äro helt små, få de höra, att de skola se nätta och prydliga ut, ty det är en af deras lifsuppgifter, och att *det* ej passar sig och inte *det* heller för en liten flicka, under det pojkarne däremot få höra: »Låt se, att du blir en bra karl och kan bryta dig en väg genom lifvet, men för att kunna komma fram, måste du *arbete*, ty utan arbete kan du inte räkna på att få bröd.»

Så låter det och under hela uppväxttiden

marne skola trädas ned. Några hål för spännena behöfva ej göras i virkningen.

Nennie

Att uppmärksamma vid *Belle-soeur's* samtliga julkappsbeskrifningar i detta och kommande n:r. Innan julkapparna beskrivas vill jag endast förutskicka den anmärkningen, att jag för tydlighetens skull uppdiaktat en familj, mellan hvars många och olika medlemmar dessa gåfvor utdelas. Detta har skett för att tydligt och klart visa, att här finnas gåfvor lämpliga att gifva och mottaga för snart sagt alla åldrar och kön. I hopp att dessa gåfvor må vara Iduns läsarinor till nytta vid deras hufvudby i julkappsfrågan vägar jag härmed för eder presentera *familjen Stråle*, hvilken består af:

Brukspatron och fru Stråle; deras söner: Gösta, 27 år, präst, förlovad med Annie, 21 år. Anton 19 år, student.
Döttrarna: Mia (är gift med d:r Nils och har två barn, Ivar, 5 år och Andrea, 2 år). Britta, 23 år, förlofv. med Ragnar, v. häradsh. Lisa, 20 år och Cecy, 14 år.
Och härmed må julkappsutdelningen i denna fingerade familj börja.

Fotpåse. För brukspatronen, som ofta är ute och reser, samt för fru Stråle att i kyrkan hålla sig varm om fötterna med tyckte Annie, att en fotpåse skulle passa utmärkt väl. Denna tillverkas på följande sätt: Af styf papp klippes en halfcirkelformig rundel, lagom stor att hålla båda fötterna på, denna öfverklädes på ena sidan med svart ludet fårskinn, på undersidan med något tjockt groft ylle eller säckväf. Nu tillklippes af tjockt kläde i någon mörk färg ett stycke i samma form som pappersskifvan, fastän 10 cm. större rundtomkring, på detta sys med applikation i vackra färger antingen ett mönster eller ett stort monogram. Detta stycke fodras äfven med svart fårskinn och fastsys så, att de båda rundade sidorna komma midt för hvarandra. Pappskifvan bildar påsens botten. Den raka sidan lämnas öppen att däri insticka fötterna. Rundt om hela fotpåsen och öppningen, där fötterna skola instickas, fastsys nu en smal kant af någon annan skinsort, t. ex. svart eller brunt kaninskind, opossum eller dylikt, som ej är för dyrt. Vacker blir fotpåsen, om man syr den af mörkgrönt kläde,

med monogram i applikation af beige-färgadt och rödbrunt kläde samt garnityr af grått opossumskinn. Vill man göra den billigare, kan man ju använda några rester, som man har, samt endast garnera den med en snodd. I papprundelns raka del fastsättes ett handtag af skinn eller dubbelt kläde, så att fru Stråle kan bära den på armen, då hon går i kyrkan.

Belle-soeur.

Serveringsbordduk. Temligen groft linne och hvitt glansgarn (langarn) är allt hvad Britta behöfver, utom tålmod, för att till Mia få en vacker present. Duken göres lagom stor till ett serveringsbord och uppsys rundt omkring eller endast vid tvärsidorna med en hälsömsfäll. Vid ena tvärsidan upprättas en bukett af någon sort stora blommor med sina blad, t. ex. liljor, tulpaner eller en ranka convolvulus (»blomman för dagen»). I alla större både blomblad, knoppar och andra blad dragas trådarna ut i rutor eller ränder och i dem sys hälsöm. Omkring kanterna af bladen syr man tät langue och stjälkarna sys med stjälkstyg. I midten af blommorna sys ett fröhus, som passar till den sort blommor man valt, och mindre blad sys med klumpsöm.

Belle-soeur.

Skriftygsmatta. Af tjockt mörkgrönt kläde, som ej rispar upp sig i kanten, klippes ett stort syrenblad med stjälek. Bladet bör vara 42 cm. långt och 28 cm. bredt. Vid ena sidan af bladet sys en kvist gredelina syrener med deras blad i ljusare grönt än bottenbladet. Mattan fodras med bomullssatin i samma färg som blommorna. Därefter klipper man af tunn papp två fjärilar i naturligt storlek. Vingarna öfverklädes med ljusgult sidan, och dessa ådras med tusch; kroppen göres af svart plysch. Af kläde klippas tre par vingar, hvilka fästas under de gula vingarna, så att däraf blir en pennstorkare. Då man har två sådana fjärilar färdiga, sättes en af dem på stjäleken af det stora bladet och den andra vid kanten, nära spetsen af den samma. Annie, som sytt denna åt Gösta, har valt syrener, men om någon tycker om idéen, kunna de ju efter behag ändra blad och blommor till mattan. Jag för min del skulle föredraga ett humleblad, broderadt med en humleranka och rödgula fjärilar.

Belle-soeur.

Sax-etui. Gösta, som tycker det är roligt att själf lägga hand vid ett litet julkappsarbete till sin fästmo, ber någon af systrarna hjälpa sig med att af sämskskinn klippa till ett sax-etui. Detta tillgår så, att man lägger saxen på sämskskinn och ritar upp dess konturer ett par cm. utanför de verkliga. Denna bit klippes ut, och upptill bortklippes en så stor bit som handtaget på saxen. Nu tillklippes en likadan bit, dock med den skilnaden, att man klipper den en bit större ofvanför saxens handtag, så att man får till lock. Nu kastas dessa båda bitar ihop med rödt silke, men detta måste göras riktigt tätt och väl. Sedan sys en liten knapp i etuiet och ett knapphål i locket, så att locket går att knäppa öfver. För en sax af 16 cm. längd blir etuiet lagom stort, om man gör den minsta biten 13 cm. lång och den längsta biten, som på samma gång bildar locket, 23 cm. lång. Etuiets bredd bör då vid saxens spets vara 5 cm. och vid handtaget, där det är bredast, 8 cm. Då syster Lisa gjort detta, lämnar hon bror Gösta etuiet, och nu är det som hans verk skall börja. Som han ej kan måla på fri hand, ritar han först med kalkerpapper upp följande sentens med bokstäver i munkstil på etuiets framsida: »Klipp, men ej det band du knutit!» Därpå fyller han i de kalkerade konturerna med en fin hårpensel och brun sepia-färg (vattenfärg); då detta torkat, målar man inuti bokstäverna med rödt, blått och grönt, såsom det fordras till allmogestilen. En fin sax lägges i etuiet, och Annie blir naturligtvis dubbelt glad, att hennes fästman med egna händer prydt hennes julkapp.

Belle-soeur.

Solfjädersväska. För mammas åt sina döttrar. Ett stycke plysch, 80 cm. långt och 20 cm. bredt i någon mörk färg, t. ex. grönt, fodras med ljus sidan i någon passande färg, t. ex. ljusgult, och hopsys, så att en smal påse bildas. Broderas på ena sidan med ett monogram, på den andra en bukett i ena hörnet. Drages ihop med ett guld-färgadt sidenband. I denna färg bör äfven monogrammet sys.

Lisa.

En god kopp kaffe.

Det bästa, billigaste och helsosammaste kaffe är vårt ängrostate och malda **Hushållskaffe** å 1:05 pr 1/2 kg., som finnes äkta endast uti vår butik.

Stockholms Kaffe-Aktiebolag

ungefär på samma sätt. Flickorna få mera sällan höra, att *de* skola lära sig arbeta, att arbeta är livvets »alfa och omega», och att i vår tid det blir allt trängre om rum för dem, som ej kunna den konsten.

I de förmögnare hemmen växa flickorna upp, omgifna af »tjänande systrar»; de få hjälp med allting, att kläda sig och att hålla sin garderob i ordning, att städa sina rum, att bädda sina sängar och att duka bordet, och de ha ungefär samma afundsvärda ställning som ägaren af »Bord, duka dig!» i den kända sagan, ty allting erhålles utan den ringaste möda, omtanke eller ens eftertanke.

Under hela skoltiden, som varar från 7 till minst 16 års ålder, fordras ej den ringaste omtanke eller det ringaste praktiska arbete af flickorna, och tyvärr kunna de ej heller åstadkomma något dylikt, ty äfven den tid, som anses vara ledig från skolan, går åt till arbete med läxor o. s. v., och de stackars flickorna äro ofta alldeles utpinade af lektionerna (i parentes sagt, är det lika illa ställt med pojknarnas läsning, fastän *lifvet* sedan blir deras läromästare och det en ganska hård till på köpet). Sedan flickorna lyckliga och glada slutat skolan, måste de naturligtvis ut i societén, och sedan blir det en dans af baler och nöjen af alla slag, små kalkpartier, skridskopartier och ridpartier, och tack vare alla dessa hänförande »partier» blir det slutligen »parti» af på allvar med någon ung man för en eller annan af de unga damerna, för många åter förr eller senare ett nödvunget arbete och en missnöjd tillvaro.

Sedan fortsätta de unga damerna som fruar samma innehållslösa lif, och i sin tur söka mammorna att uppfostra *sina* små döttrar på alldeles samma sätt som *de själva* blifvit uppfostrade.

Inte kunna dessa unga fruar kalla det »att arbeta», om de i oändlighet virka spetsar både »till alla hyllorna i köket och till linneskåpet», eller om de brodera monogram i hundratal på lakan, örngått, dukar och servietter eller sy både flossa, snår och tvist för att döda tiden, som går så ohyggligt långsamt, — när man ej har något att göra!

Men hvad i all världen vill ni då vi skola göra? fråga nog många.

Ja, se det är ej så godt att säga, men något nyttigt kunna ni väl alltid finna på.

Sannerligen *nu* kan jag förstå, hvarför en »despotisk herre och man» bland mina bekanta aldrig kunde tåla, att hans fru hade annat handarbete på lediga stunder än sin stickstrumpa, ty då gjorde hon åtminstone någon nytta. Det är skillnad på att vilja ha nått och pryddigt omkring sig och sitt linneskåp i ordning och att helt och hållet gå upp i detta och i själförgudning säga: »Jag tackar dig Gud, att jag ej är som de publikaner och syndare, utan har allt så pryddigt och fint. Så och så många dussin äro märkta med klump- och så och så många dussin med plattsöm» o. s. v. i det oändliga.

Till en början skulle jag vilja föreslå, att flickorna lika väl som gossarna, från det de voro små, finge lära sig, att de utan arbete ej kunna komma fram här i världen, och att det äfven i ett eget hem fordras att kunna arbeta ordentligt och ej bara »på lek».

Därnäst skulle de lära sig en god del af »förnöjsamhetens» svåra konst, d. v. s. att af *det minsta möjliga* göra *det bästa möjliga*, och att det ej kan gå för sig för en extra ordinarie i verken eller någon annan stackars dödlig, som har knappa inkomster, att bjuda sin fru en våning med ty åtföljande

möblemang, som vore värdigt minst en som hade 10,000 kr. inkomst och därtill en ännu fetare syssla i kikaren, och att toiletter, ekipager, teatrar och baler betydligt måste inskränkas, när ej pappas kassa längre står till deras disposition.

Vidare skulle jag vilja, att de flickor, som äro nog lyckliga att ha far och mor i lifvet, men det oaktadt ha en plats, först ville se till, att denna plats sköttes fullt lika *samvetsgrant* och *punktligt* (någonting som unga flickor ha *mycket* svårt för) som af deras manliga kamrater, och sedan att de såge till, att lönerna blifva därefter. Att de unga damerna sparade något af sina »ökade nålpengar», satte in dem i banken eller placerade dem på annat sätt, t. ex. köpte sig en lifränta och därigenom visade, att de verkligen hade begrepp om *att sköta pengar*. Nu användas dessa »extra nålpengar» i stället till anskaffande af en eller annan ännu dyrbarare klädning, hatt eller kappa eller till några lika onödiga »bijouterier», och de öfverdrifna fordringarna på lyx och nöjen få blott ännu mera näring.

Man hör så ofta kvinnosakens vedersakare säga: »Fastän kvinnorna nu själfva kunna förtjäna pengar, så visa de ofta, att de ej kunna sköta dem.»

Om de unga flickor nu lärde sig *konsten att hushålla* med sina inkomster i stället för *hushållskonsten*, som de förut fingo lära, så skulle de sedan som fruar ha det både angenämare och bättre, och det är svårt att nödgas säga det i »damernas egen tidning» — männen skulle mycket mindre än nu begå hvarjehanda förfalskningar och brott, ty på botten af dessa gömmer sig oftast ett rosigt leende kvinnoanlete, som varit yttersta orsaken till ruinen. »Ou est la femme» säga fransmännen, och jag tror, att vi få säga så med.

Om fruar kunde vara nöjda med enklare hem och mindre dyrbara lefnadsvanor, vore mängden säkert räddad, ty nu anstränga männen sig till det yttersta, blott för att tillfredsställa orättmätiga anspråk af oförståndiga hustrur, hvilkas uppjagade fordringar på »high life» ej lämna vare sig dem själfva eller deras män tid till sans och eftertanke.

Men en tröst är »att männen velat ha hustrurna just sådana som de äro» — det är konsekvensen af den uppfostran, de under århundraden skänkt kvinnorna, och det vill sannerligen *mycket arbete* och *mycken energi* till för att få de skador, som männen i sin tanklösa själfviskhet tillfogat kvinnorna, botade, så att de nu, när fordringar på lika arbetsduglighet och arbetsförmåga hos kvinnorna höjas rundt om, äfven må kunna med heder träda fram och intaga sin plats.

De arbetande klassernas kvinnor, de ha redan gjort det, men ännu fattas mycket, innan de bildade kvinnorna kunna säga, att de *lärt sig konsten att arbeta*.

Ur notisboken.

Kronprinsessan Victoria har som bekant för ett par veckor sedan inflyttat till hufvudstaden. Vistelsen i blidare klimat har på h. k. höghets hälsa utfövat ett välgörande inflytande, så att hon nu synes äga god grund för sin länge hysta förhoppning att kunna

tillbringa en vinter i Sverige. Under den korta tid, som förflutit efter hennes inflyttning, har hon redan hunnit visa sitt sedan gammalt kända intresse för en hel del allmännyttiga anstalter och välgörenhetsinrättningar. Sålunda har hon aflagt besök på Sofiahemmet, för hvilket hon varmt intresserar sig, tagit Skansens nya anläggningar i skärskådande, besökt Handarbetets Vänners utställning samt å basaren för vårdanstalten för lytta och vanföra låtit göra uppköp — åtskilligt annat att förtiga. För öfrigt tager h. k. höghet, efter hvad vi sport, med kärlek och allvar liflig del i sina barns uppfostran, hvarförutom hon ägnar sin omgifning det varmaste intresse och deltagande.

Sveriges första kvinnliga juris doktor. Filosofie och juris kand. *Elsa Olava Kristina Eschelsson* har begärt att, utan hinder af universitetsstatuternas föreskrift, att den som vill vinna juris doktorsgrad, skall på eget ansvar ha utfövat domarembete, få vid universitetet i Upsala förinnande af sådan doktorsgrad aflägga juris licentialexamen samt stadgått disputationsprof. Kanslersemetet har tillstyrkt ansökningen.

Fyrtio år i statens tjänst. Vid sällskapet Nya Idnns sammanträde härstädes den 4 dennes utsjordes underhållningen af ett intressant föredrag om numismatikens utveckling af dr *Ellen Fries*. Föredraget anknöt sig till den utställning af fru Lea Ahlborns medaljer, hvilken utgjorde aftonens konstutställning, i samband med hvilken sällskapet bringade *Lea Ahlborn* sin hyllning med anledning af hennes nu 40-åriga arbete i statens tjänst.

Behjärtade ord. På senaste kyrkostämman i Jönköping uppträdde fröken *Adèle Wetterlind* vid behandlingen af folkskollärarkårens begäran om löneförhöjning med ett varmt och öfvertygande anförande. Hofrättsrådet Bratt hade haft ordet och motiverat ett eget förslag med blott två lönegrader för lärarinnen och tre för lärarne. Då blixtrade det till i fröken Wetterlinds ögon, och hon ropade: »Herr ordförande!» Efter hofrättsrådet uppropades till hela församlingens förblufelse fröken Wetterlinds namn, och aldrig till förene hade man väl i denna församling sett något motstycke till detta: ett ljungande straffat öfver en samtid, som, när det gäller kvinnan, trampar gällande lagar och moralisk rättvisa under fötterna. Åhörarne tycktes till en början ej veta, om de skulle vredgas eller le åt det djärfva uppträdandet och de frimodiga orden. Småningom fick dock en annan känsla makt med sinnena. Det var när hon beskref lärarinnans förslitande arbete och hennes tomma och fattiga hem, utan ens en kvinnlig tjänare, under det mannen icke kunde lefva, utan att vara omgifven af flera, som skulle pyssla om honom och förlufva hans lif, och därför alltid ekonomiskt gynnades.

Då veknade männen, och den ojämnna striden mellan en svag kvinna och de många männen slutade med en seger för henne och för lärarkåren. Ty det märkliga inträffade, att sedan hon talat, ville ingen fram med det afslagsyrkande, som helt säkert låg på fleres läppar, utan löneförhöjningen beviljades med acklamation.

Till den långa hvilan. I dessa dagar har i Stockholm allidit änkefru *Hilda Josefina Cederberg*, född *Almlöf*, i en ålder af 67 år. Född d. 18 juni 1826 i Stockholm och dotter af den berömda skådespelaren, premieraktören Nils Wilhelm Almlöf och hans maka i första giftet, skådespelerskan Brita Catharina Cederberg i dess andra gifte, blef hon år 1864 gift med och var sedan 1882 änka efter förvaltaren vid Tanto härstädes Conrad Eugen Cederberg. Den allidna sörjes närmast af syskon, bland hvilka den framstående skådespelaren, hofintendenten Almlöf.

Handarbetets vänners utställning har pågått under den senaste veckan i lokalen n:r 18 Brunkebergstorg, och expositionen har nu, som

alltid, blifvit talrikt besökt och väckt både allmänt och lifligt intresse, hvilket den också till fullo förtjänat. Hvad som denna gång särskildt må framhållas är, att så många och så goda bidrag till utställningen lämnats, ej blott af föreningen själf, utan äfven af dess kunder. Detta visar nämligen att Handarbetets vänner lyckats i sina sträfvan den att väcka och odla intresset, ej blott för stil- enliga och smakfulla broderier och väfnader i allmänhet, utan äfven för konsten att utföra dy- lika. De expositioner af originella och intressanta mönster, hvilka beledsagat dessa utställningar och äfven nu intogo sin plats sida vid sida med konst- föremålen, ha här vid lag i hög grad bidragit att framkalla och underhålla ett intresse, hvilket med hvarje år dess bättre synes tilltaga.

Teater och musik.

Kungl. operan. Af *Melba-föreställningarna*, till hvilka man egendomligt nog försummat sända oss biljetter, hafva vi haft tillfälle att bevista endast den andra och tredje, då resp. »Lohengrin» och »Faust» gäfvos. I den förra återgafs Elsas parti och i den senare Margaretas af *madame Melba*. Af dessa båda prestationer gifva vi obetingadt företrädet åt den förstnämnda. I både spel och sång gaf den celebra konstnärinnan af Elsa en bild så ren och hög, så stolt och ädel, att en bättre framställning ej gärna låter tänka sig. Den härliga stämman, genomad af ungdomlig fraicheur och uppuren af en teknik, för hvilken inga svårigheter finnas, kunde med sin fulltoniga silfver- klang ej verka annat än hänförande. Också kände bifallet, särskildt efter balkongscenen, prestation- ens höjdpunkt, knappt några gränser. Segern var gifven och bifallet välförtjänt. I öfrigt gick operan nära nog alltigenom synnerligen dåligt. En större konfusion än den, som förekom i första akten, hafva vi ej varit vittne till. Hvar grund- felet låg, tilltro vi oss ej att afgöra — antagligen i för få repetitioner. De många slitningarna och missödena väckte emellertid allmän förgärlse, och man kan ej annat än beklaga, att dylikt skall inträffa just då en så sällsynt och framstående gäst som m:me Melba uppträder. Operan leddes af hr A. Hallén. — Efteråt gafs vansinnighets- scenen ur »Lucie», då den celebra gästen fick visa sin nästan unika förmåga som koloratursångerska. Som Margareta i »Faust» hade m:me Melba godt tillfälle att briljera med sin utmärkte sångkonst. Vi erinra särskildt om den med utsökt finess ut- förda korta entréfrasen i andra akten, kyrkscenen och fångelsescenen. Och att hennes dramatiska förmåga värdigt ställer sig vid sidan af hennes sångkonst, visade hon bland annat i scenerna vid Valentins död samt i kyrkan och fångelset. M:me Melbas Margareta påminde af dem vi förut sett närmast om Kristina Nilssons. Att det lifligaste bifall äfven nu kom den frade konstnärinnan till del, behöfva vi väl knappast nämna. Denna opera gick för öfrigt i sin helhet betydligt bättre än »Lohengrin». Hr Henneberg anförde.

Sista *Melba-föreställningen* gifves i afton (fre- dag), hvarvid uppföras första och andra akterna samt tredje aktens första tablå ur »Lohengrin», äfvensom en scen ur fjärde akten af operan »Hamlet». Till denna representation gälla abon- nementsbiljetterna för veckan — en åtgärd, för hvilken operadirektionen förtjänar erkännande.

Första Carreno-konserten gafs i tisdags och hade trots den under sista tiden rådande uppsjön på musikaliska tillställningar af framstående slag lockat nära nog fullsat till Musikaliska akademien. Denna omständighet vittnar tillräck- ligt om vår musikaliska publiks goda smak och det angenäma minne, den har kvar efter fru *Teresa d'Albert-Carreno*s föregående besök här- städes för något mer än två år sedan. Kunde man redan då säga, att ingen annan af de kvin- ligen pianister, som besökt vår hufvudstad, öfver- träffat henne, så gäller detta omdöme om möjligt ännu mer nu. Här förslå ej de vanliga fraserna om bländande teknik, svindlande löpningar och pärlande minutlänga drillar. Allt detta synes hos fru d'Albert-Carreno vara den naturligaste sak i världen. Men öfver allt detta står det tändande geniet, den värmande känslan, som i hvarje ton- dikt inlägger en tolkning så sann, så naturlig, att en hvar kan förstå den. Därför väckte ock hvarje utförd nummer det mest stormande bifall, som småningom stegrades till rentaf frenetisk entusias- m och förmädde den älskvärda konstnärinnan att spela flera extranummer. Att ingå i några ana-

lyserande detaljer öfver hennes spel är öfverflö- digt. Fru Carreno hör till de konstnärer, hvilka kunna gifva nästan huru många konserter som helst och ändock draga fulla hus.

Vid konserten användes för första gången en charmant Bechstein-flygel från Abr. Lundquists hofmusikhandel.

K. Dramatiska teatern skulle som i onsdags för första gången uppföra hr Michaelsons 3-aktsko- medi »Förr i världen». Vi få närmare nämna därom i nästa nummer.

I nästa vecka lär »Frou-Frou» återupptagas. Fru *Ellen Hartman* har här sin första gästroll.

Vasateatern. Jubel och klang var det på Vasa- teatern i tisdags kväll, då stockholmarna efter en allt för lång afsaknad finga återse en af sina största favoriter i en af hans ypperligaste roller: *Victor Holmquist* som Striese i »Sabinskornas bortröfvande». Ett så öronbedöfvande bifall, som hälsade den bälde teaterdirektören, ha vi knappast någonsin hört maken till, och det borde tyd- ligare än något annat ådagalägga, att om »omstän- digheterna» så fogat, att vi på senare tider allt för föga fått njuta af vår obestriddigen främste komikers konst, icke har det berott på publikens ljumma sympatier.

Det välbekanta lustspelet gick för öfrigt på samtliga händer med fart och kläm. Fru *Berg- ström* som professorskan och fröken *Ohlssons* syn- nerligen behagliga spel i Paulas roll förtjåna sär- skildt nämnas.

Helt visst går Vasateatern till mötes en serie mer än vanligt festliga aftnar under den tid hr Holmquists gästspel är ämnadt att pågå.

»Inskränkningar».

Skiss för Idun

af

John Ölander.

»Det här går inte längre, Vivan, vi måste inskränka oss till det yttersta,» sade han och kastade af sig hatt och rock på en stol.

Hon såg förvånad på honom med sina stora, blågrå ögon.

»Ja, inskränka oss,» upprepade han och satte sig tungt ner i gungstolen, som jämrade sig och kna- kade i alla fogningar. »För öfrigt är det en full- komlig galenskap att gifva sig på tvåhundra kronor i månaden. Det kan ju knappast en ungarl dra sig fram på nu för tiden i Stockholm.»

»Men du ville ju själf, att vi skulle gifva oss så fort som möjligt,» sade hon, i det hon hängde upp hans hatt och rock i tamburen.

»Ah ja, jag ville, det förstås, men det var galen- skaper. Vi skulle ha väntat ännu ett par år, tills mina inkomster blifvit större. Det finns ingenting som jag mera afskyr än detta uträknande af hvart- enda öre, för att det skall räcka till. Jag är ut- leddes på hela tillställningen.»

Hon förstod mycket väl, att han hade haft några ledsamheter i dag, och därför beslöt hon att vara så undfallande som möjligt.

»För öfrigt,» fortfor han och knäppte upp och igen boeten på sin klocka, »förstår jag inte, hvad i all världen vi ska med en kokerska att göra, Vi äro ju endast två personer, och nog tycker jag du kunde åtaga dig den lilla matlagningen i stället för att klinka piano och måla akvareller dagen i ända. Om några dagar är det ju pigflyttning. Afskeda kokerskan och skaffa dig en flicka, som sopar och städar rummen för ett par kronor i månaden.»

»Men, käre vän,» sade hon undergifvet, »jag får uppriktigt bekänna att jag — jag — —»

»Inte har en aning om matlagning,» hänskrat- tade han. »Nej det är klart! Så uppfostras nu- tidens unga flickor. Allt annat utom det väsent- ligaste skola de lära sig. Pladdras franska och spela piano etc. etc. gubbevars, det måste de kunna, men att koka potatis eller steka en bifstek, det är ju långt under deras värdighet. Men så är ju engång den eländiga tidsandan.»

Han retade så småningom upp sig själf och började gå med långa, afmätta steg fram och till- baka på golvet. Han kom ihåg sitt föräldrahem, hur alla där voro kuggjul i den stora hushålls- mekanismen, från hans gamla mor, som stod i spisel från morgon till kväll och skulle ha ansett som en förolämpning, om man hade talat om en kokerska, till hans yngsta syster, som hjälpte

till att skala potatis. Så hade de också blifvit duktiga hustrur, som förstodo sig på att sköta ett hushåll.

Hon hade blifvit mörkröd i ansiktet, och det lilla vecket mellan ögonbrynen, som hon alltid fick, när hon blef förgad, trädde nu tydligt fram.

»Nå ja, som du vill,» sade hon kort, »jag skall afskeda kokerskan och bli en sådan där köks- björn, som du vill ha mig till. Men jag vill uppr- igtigt säga dig, att äfven du kunde göra vissa »inskränkningar», som skulle inbringa ej så obe- tydligt.»

»Hvad menar du,» sade han och stannade plötsligt midt i sin promenad.

Hon pekade värslöst på den rykande cigarren: som han höll mellan sina fingrar, och sade endast: »den där!»

»Jaså,» for han ut, »du vill förneka mig det enda nöje jag har. Du tycker verkligen det är för mycket, om jag röker ett par cigarrer om dagen.»

»Ett par? Du röker sex å sju med all säker- het,» sade hon helt lugnt. »Låt oss säga sex i medaltal per dag å tolf öre stycket; det gör 21 kr och 60 öre i månaden. Det är ju en ganska nått summa, som går upp i rök, eller hur?»

Men nu var det slut med hans tålmod. Han, som fick träla och arbeta från morgon till kväll, skulle icke ha rättighet att röka några cigarrer. Det gick verkligen för långt. Han var galen, som någonsin gift sig. Hur härligt och fritt var ändå icke ungarlslivet, då man helt och hållet var sin egen och ej och behöfde stå till svars inför någon för sina göranden och låtanden. Ja, han ångrade sig, han ångrade sig, så att han kunde bli — —

Hon hade plötsligt rest sig från soffan och för- svunnit ur rummet.

Han stod en lång stund och stirrade efter henne; sedan ryckte han till sig sin hatt och rock och gick ut.

* * *

Det var dagen efter pigflyttningen, då han kom tidigare än vanligt hem till middagen.

Hon satt vid fönstret med hufvudet stödt i hän- derna och stirrande i en tjock kokbok.

»Intressant roman kan jag förstå,» sade han ironiskt och gäspade.

»Ja, mycket intressant,» svarade hon helt kort, slog ihop boken och gick ut.

Så satte han sig i soffhörnet och tog en tid- ning. Men den regniga, tunga luften där ute hade gjort honom sömnig, och snart tappade han bladet och somnade in.

Då han vaknade, kall och stelfrusen, kände han en förskräcklig hunger. Han såg på klockan. Half fem! Hvad ville det säga, half fem och ännu icke dukadt till middagen. Han ringde nervöst i klocksträngen.

Hans hustru visade sig, blossande röd i ansik- tet och med sotiga fingrar. Så hade han aldrig sett henne. Han stirrade på henne, men sade in- genting.

Så blef middagen ändtligen färdig. Men hvad i all världen var detta? Buljongen smakade som saltlake, och kalfsteken var torr som träd- sticket, för att icke tala om säsen, hvars bouquet var omöjligt att tillfredsställande förklara.

På hans frågande bläck svarade hon lakoniskt: »Jag har afskodat kokerskan.»

Han teg och tuggade förtviflad på köttbitarna. Så kom efterrätten, som skulle föreställa citron- pudding, men som i själfva verket såg ut som en skål, full med ölsupa.

Han bad sin hustru om en sopptallrik.

»Sopptallrik?» sade hon förvånad. »Det är ju citronpudding.»

Ja visst, så dum han kunde vara, det var ju citronpudding.

När de hade ätit, kysste han sin hustru helt flyktigt på pannan, tände en cigarr och gick ut för att taga sig en promenad. Men mått var han visst icke. Det var ju alldeles omöjligt att få i sig de där välsignade torra köttbitarna, och den salta buljongen hade försakat honom en hårdt när vansinnig törst, som han måste släcka på närmaste kafé med tvänne flaskor vichyvatten.

Men han hade ju fått sin vilja fram. »Inskränk- ningar» var gjord, och han skulle hjältemodigt underkasta sig sin hustrus debuter i matlagnings- konsten.

Så förlöto ett par veckor.

Han såg nästan aldrig till henne annat än vid målen, pianot stod ständigt stängdt, och akva- rellen, på hvilken hon med sådant intresse arbetat, stod halffärdig på staffliet.

Men det var ju som han hade önskat, precis så hade ju hans mor varit.

»Så kom då in till mig en stund och prata litet,» sade han en afton, där han satt i sitt skrifrum ensam vid den stora arbetslampan.

»Omöjligt, min vän, jag har ej tid, jag måste sätta på téet och steka potatisen.»

»Men du kan väl åtminstone spela en liten bit för mig som förr,» återtog han.

»Med de här?» skrottade hon och visade sina af vatten och spisvärme rödsvullna händer.

Han bet sig i läppen och teg. Han måste finna sig i sitt öde, han ville ju själf så ha det.

En afton, då han som vanligt satt i sitt rum och läste tidningen, ringde det på tamburdörren. Det var några väninnor, ungdomsbekanta till hans hustru, som kommo på besök. Hur roligt var det ej att åter få träffa den lilla Vivan som gift! Och ett så litet trelligt och nätt hem hon hade sedan!

Hur många glada stunder hade de ej haft tillsammans! Ack, den tiden var nu förbi!

Nu måste de då stanna och dricka en kopp té, hade Vivan sagt.

Det skulle de nog göra, men Vivan måste spela för dem de där förtjusande Chopinvalsarna, och så skulle de sjunga sina duetter, allt ljufva påminnelser om flydda tider.

Ack, hon spelade så sällan nu, och hennes röst, den var då alldeles sin kos.

»Ja, min hustru spelar mycket sällan nu,» bekräftade hennes man och böjde sig ned för att taga upp en tidning.

Det var då skada. Men hon hade väl icke lagt bort att måla heller?

»Jo, nära på det också,» skrottade hon tvunget.

»Ser ni, när man blir gift och — —»

Efter en stund hade hon försvunnit ut i köket och tittade endast in ett ögonblick då och då.

Hvad hon hade blifvit förändrad på senare tider, tyckte de. Hon som förr afgudade sång och musik, hade nu blifvit en riktig liten »köksbjörn».

När de så äntligen hade gått, sutto de unga tu ensamma midt emot hvarandra i den stora förmaksoffan. Hon var blek och uttröttad efter de för henne alldeles ovana göromålen, och det lilla välbildade hufvudet låg maktlöst stötd mot soffkarmen.

En »riktig liten köksbjörn» ljöd det i hans öron. Hans lilla fina, bildade hustru en »köksbjörn»,

det kunde de inte förlika sig med. Han hade allt varit bra bård och orättvis den dagen han förebrådde henne hennes okunnighet i hushållsväg. Herre Gud, hon var ju ännu så ung och hade aldrig vant sig vid dylika göromål. Det skulle nog så småningom komma med tiden, men att så där brådstörtadt sätta sig in i förhållanden, som hon alls icke kände, var ju en orimlighet. Hon hade nog gjort sitt bästa, stackars liten, och till tack hade han varit snäsigt och otålig. Så fick det inte fortvara. Själff hade han varit egoistisk och inte velat göra den ringaste uppoffring i och för »inskränkningen», men af henne fordrade han desto mera. Och där satt hon nu, blek och förstörd. Hon var minsann inte så stark heller.

»Vivan,» sade han och drog henne intill sig, »jag har allt handlat orättvist emot dig. Jag har varit dum och egensinnig, som ville ställa dig i köket som en vanlig piga. Men jag tänkte icke på hvad jag sade i bettan. Nu inser jag, hur orätt jag haft. Du är dig ju inte lik längre — blek och eländig.»

»Åh, det betyder ingenting, en tillfällighet bara.»

»Nej, det är ingen tillfällighet,» återtog han.

»Du har öfversträngt dig. I morgon annonsera vi efter en kokerska. Ja — ja, se så, inga invändningar! Och så taga vi som förr vårt lilla parti piquet om aftnarne, och du målar färdig din akvarell.»

Hon lade sin arm om hans hals och kysste honom: »Med tiden, när jag blir litet varmare i kläderna, skall jag nog bli en duglig husmor och vaka öfver att buljongen ej blir för salt och säsen vidbränd.»

»Och jag skall, för att ändå någon inskränkning skall ske, röka en cigarr om dagen i stället för sex. Det kostar mig en ringa försakelse, då däremot det andra kostar din hälsa och dina krafter.»

Och så slog hon sig ned vid pianot, som ej varit öppnadt på lång tid, och drömde bort en stund i småttande, ljufva harmonier.

Vår gåtafdelning.

Från och med denna månads ingång ombesörjes redaktionen af Iduns gåtafdelning af **Sophie Linge**, och hoppas vi, att de anmärkingar, som under den gamla regimen tyvärr någon gång kunde framställas, för framtiden skola bortfalla. De många af våra läsarinor, som helt visst roa sig med att själfva författa olika slags gåtuppgifter, ombedjas att godhetsfullt insända däraf till redaktionen för att därigenom till gemensamt nöje så stor omvexling som möjligt må kunna beredas åt afdelningen.

I detta nummer återfinnes som vanligt hvarje höst en priskurant från den välkända firman **Percy F. Luck & C:os Handelsaktiebolag**. Den innehåller kompletteringar och prisförändringar och torde af ärade husmödrar fränskiljas och fogas till föregående priskuranter.

Innehållsförteckning.

Eva Rodhe; af **Fredrik Nycander**. (Med porträtt.) — Egen härd har ej värme för andra. . . ; poem af **Hugo Gyllander**. — Fränskilda hustrur; af **Erik Frey**. — En roighetsminister; af **Thore Blanche**. — En ballongmiddag. — Bröd — lifvets staf! Af **Max**. — Iduns julkalapsbasar. — Ridarhuspensioner för damer. — Kvinnoarbete; några tankar i en dagsfråga, för Idun af **Loks**. II: Hur råda bot? — Ur notisboken. — Teater och musik. — »Inskränkningar»; »kiss för Idun af **John Olander**. — Vår gåtafdelning. — Tidsofördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

I skilda delar utaf jorden
På mig man sätter högt ett pris,
Men ingenstädes som i Norden
Jag tackes på mångfaldigt vis.

På gästbud jag ej får tryta,
Ej ens i tarligt hvardagslag,
Ja, mången vill mig icke byta
Mot läckerhet af finsta slag.

Båd' i palats och uti stuga
Jag hvarje dag gouterad är,
Men är du mätt, jag ej vill truga
Dig att mig taga hel så här.
I bitar skall man mig servera,
Först uti sju och se'n i flera.

Nu börjar jag. Hurdan bär steken vara?
Och dess appendix, säg, hvad kallas det?

Hvad är att göra när det ligger fara
Uti att åka — ifall du det vet?
Befjädrad varelse, hvars klena hjärna
Ej mäktar rymma ens en fågels vett.
Hvad mången gång blir liknad vid en
stjärna.

Hvad alltid smälter, när det blir för
hett.

En stor smaragd — poetisk bild, ej
nykläckt,
Och någonting som simmar därom-
kring.

En man, som bultar på sin svärmor,
otäckt;

Och hvad hon blir därvid, det stackars
ting;

Ett vatten fångadt inom tränga strän-
der;

Ett käril som man bär det i — på
stäng —;

Ett något, som plär bilda långa ränder

Uppå din kjol, ifall den själf är lång;
En färg som räknas till de neutrala,
Men ändå »distinguerad» färgton har;
En växt som icke ses på åkrar kala;
Och hvad som soligt var i forna dar;
Ett sagoväsen, civilisationen
På flykten jagat, liksom annat smått.
Nej, nu farväl! Det hör till goda to-
nen

Att gå sin väg, när nog man prata
fått.

Charad.

Mitt första.

Ej någonsin jag vacker var,
Men hörer dock till djur »af blodet»,
Jag anor från en onkel har,
Som i Valhalla var på modet.

Mitt andra.

Imperativ —, infamt som få,
Ett läs som stänger pratbutiken,
Och verksamt när det tages så
Att tungan bindes af kritiken.

Mitt hela.

Hvem är mitt hela, om ej hon
Som bland kastruller jämt regerar,
Och sedan han som har sin tron,
Där oset ifrån dem passerar.

Bokstafsgåta.

Tag 4 a, 1 b, 5 d, 13 e, 3 g, 3 i,
2 k, 2 l, 10 n, 2 o, 1 p, 7 r, 4 s, 1
t, 2 u, 1 ü, 1 v, 1 ö, och bilda däraf
9 ord, hvilkas slutbokstafver utgöra
namnet på ett land i Europa och be-
gynnelsebokstafverna en etad i detta
land.

Orden äro: 1) kanton i Schweiz.
2) stad i Danmark, 3) stad i Sverige,
4) landskap i Sverige, 5) socken i
Norrländ, 6) stad i Italien, 7) stad i
Sverige, 8) stad i Rhenprovinsen, 9)
stad i Danmark.

Palindromer.

Rättfram — ingen båt mig sakna bör;
Bakfram — god effekt på mat jag gör.

Rättfram — med våren jag kommer
en okär gäst;
Bakfram — på grönskande ängar trif-
ves jag bäst.

Fyrkantgåta.

De mot hvarandra svarande horison-
tela och vertikala raderna skola bilda
samma ord.

1 2 3 4

1				
2				
3				
4				

- 1) Fruntimmersnamn som klingar nätt,
Af Dickens användt, minns jag rätt.
- 2) En hofman ej för en minut
Vill råka för mitt andra ut.
- 3) Trots all protest så står det kvar
Hvad vi vill' göra lite hvar.
- 4) En biblisk man, men hjälte ej,
Som icke kunde säga nej.

Förvandlingsgåta.

- 1) imma nu hil: metall; 2) en kar-
bas: stat i Amerika; 3) yr bed: be-
kant plats i England; 4) ger nu krut:
ett majestät; 5) is eldsve: en blomma;
6) leben fin: fint material för småsaker.
De sex ordens begynnelsebokstafver
bilda namnet på en namnkunnig man.

Akrostikon.

T	O	R	A
L	A	M	A
R	U	S	K
S	U	P	A
K	A	N	A

Bilda genom bokstafvernas omflytt-
ning, i hvar och en af de horisontala
raderna, ett nytt ord, så att de ny-
bildade ordens begynnelsebokstafver,
lästa uppifrån och nedåt, gifva ett
svenskt verb.

Lösningar.

Logogryfen: Tobakspipa; sot, bot, biskop,
kippa, kista, bas, stoppa, stopp, spakt,
bo, spik, ask, asp, toppå, skopa, kopp, bok,
hoppa, piska, kasta, bak. Tobias, kost, sippa,
tok, soppa, tobak, tak, hopp, aska, kap, koppa,
is, pip, pipa, skata, os, sak.

Ordgåtan: Napoleon Waterloo, New; Ava-
saksa; pinnkaret; Oise; louisdor; Eskil och
Emil; Orinoco; Norrbro.

Springaregåtan:

Mänska, du som stolt och mäktigt
lyser uti jordens dalar,
minus att du en gång af dödens
starka hand skall skonlost skördas!
Minns att kvällens djupa skuggor
aldrig, aldrig fly för dagen,
om ditt hjärta icke gömmer
ännet till det nya lifvet
fjärran bakom gravens hällar!
Därför låt därinne glomma
dessa himlens diamanter:
evig kärlek, tro och hopp!

»Lamarque»

ett rött Bordeaux-vin af 1884 års skörd, i saknad af tillbörlig sylighet
i smaken och garanteradt fritt från främmande tillsatser, rekommenderas såsom
ett synnerligen godt och hälsosamt s. k. bordsvin. Vinets pris är kr.
1,20 pr butelj, och dess försäljning sker endast hos

K. A. Nydahl & Co
Stockholm, Stureplan nr 2.
Riksstaforn. Allm. telef.